

Проца до Святої Землі під проводом Митрополита Андрея Шептицького

Митрополит Андрей у Святій Землі

Митрополит і Архієпископ Української Католицької Церкви Андрей Шептицький помер 1-го листопада 1944 року у Львові. Цього року відзначаємо 75-ту річницю його смерті. Упродовж 43 років митрополит вірно, віддано і невтомно служив своїй церкві, своїм вірним, своєму народу, незважаючи на чисельні обтяження, осудження та випробування, з якими мусів боротися. Митрополит був одним із найбільш впливових постатей не тільки в історії Української Католицької Церкви, але і в історії українського народу; його діяння та дороговкази були і до сьогодні вважаються неперевершеними. Він працював над розвитком та звеличенням своєї Церкви, над піднесенням свого пригнобленого народу до вищих ідеалів, над об'єднанням його в єдине самодостатнє суспільство. Він підтримував свій народ у всіх аспектах його буття - морально, духовно і матеріально. Усі його досягнення, а чи це були величні і довготривалі, а чи на вигляд незначні та тимчасові, мали глибокий вплив на вірних та на народ.

Одним із менш відомих митрополитових починів, але такого, який мав надзвичайне духовне зна-

чення, було зорганізування ним першої проці до Святої Землі - "Перше Руско-народне паломництво в Святу Землю", яка відбувалася з 5 по 28 вересня 1906 року. Паломництва до Святої Землі та до інших святих місць стали дуже популярними після хрещення Київської Русі - України. Про перші паломницькі походи знаходимо згадки в наших літописах. Одним із найцікавіших та найдавніших збережених описів проці до Святої Землі в 1106-1107 роках є твір, написаний киево-руським ігуменом Данилом - "Житіє і ходіння Данила, Рускія землі ігумена". У роки, описані Данилом, Свята Земля була під владою хрестоносців, під керівництвом князя Балдуїна I-го, з яким Данило подружив. Рівно через 800 років, Митрополит

Шептицький організував процу до Святої Землі, в якій взяло участь понад 500 вірних. Докладну документацію, яка описує це паломництво, уклали в 366-ти сторінкову пропам'ятну книгу, видану 1907 р. у Жовкві під назвою "Як Русь ходила слідами Данила". Примірник цього видання маємо у нашій бібліотеці. Для цієї паломницької групи були виготовлені відповідні знаки. Так, група мала паломницький парпор і кожен учасник мав паломницький хрест єрусалимської форми.

Це детальне видання подає нам точну інформацію про кожний аспект проці, починаючи від виїзду зі Львова до Будапешту, далі до Трієсту, а тоді кораблем до портового міста Яффи та мандрівки по всіх святих місцях в Єрусалимі та околицях. Так само, як 1106 року ігумен Данило молився та засвітив лампаду у найсвятішій церкві Єрусалиму за свою країну, за своїх князів, за свій Києво-руський народ, так через 800 років, у 1906 році, українські паломники з Галичини палко молилися біля гробу Ісуса Христа за добробут свого народу і своєї землі. Митрополит у своїй проповіді сказав: "Ідемо до гробу, щоби знов ожити. Де ж найдемо ласку, як не у

Спільне фото паломників із Святої Землі

того гробу? Складаймо тут наші просьби, наші молитви, нехай життя наше розцвіте тут з того гробу, наша Церква, наш край, наші міста і села нехай зачерпнуть тут сил до нового життя". Під час Служби Божої біля Божого Гробу паломницький хор відспівав "Плотію" під диригентурою Євгена Турули (1882-1961) (тогочасного богослова, пізніше священника, військового капеляна, композитора та диригента) і сольним виконанням Олександра Мишуги (1853-1922) - відомого оперного співака.

Редактори та літописці (о. Василь Мацюрак і о. Юліян Дзерович) у пропам'ятній книзі подали дуже точні дані про кожного паломника (вік, професія, місто чи село з якого походили). Усіх паломників було 505, серед яких 389 чоловіків і 116 жінок, і були вони поділені на п'ять груп для кращої і більш ефективної контролю. Цікавим є те, що 298 паломників - селяни-господарі, яких тоді називали рільниками, багато з яких були з Поділля. Було також 89 священників, 11 богословів, 4 законники, а решта - особи різних професій. Варто згадати кілька особливих постатей, які були на цій проці, а саме: Йосафат Коциловський (1876-1947) - тоді богослов, а згодом Єпископ Перемишля, отець Іван Волянський (1857-1926) - перший

український католицький священник в Америці, Модест Сосенко (1875-1920) - відомий мистець, церковний маляр, Лука Мишуга (1887-1955) - громадський та політичний діяч, головний редактор Свободи (1933-1955) та інші. У списку учасників проці я знайшла ім'я особи, яке викликало зворушливі спогади мого дитинства. Паломник Пантелеймон Шпилька - тоді молодий богослов, а згодом священник, був катехитом у нашій народній школі в таборі переміщених осіб в Реґензбурзі, до якої я ходила з 1-ої по 4-ту класу. Він читав нам лекції з релігії, у яких оповідав про Святу Землю, готував нас до першого Святого Причастя. Цікавим фактом є те, що нашу народну школу в Реґензбурзі, особливим церемоніальним актом, було дано під протекторат 1947-48рр. митрополита Шептицького. У цьому брав активну участь о. Шпилька.

На зворотному шляху зі Святої Землі до Трієсту паломники організували на кораблі концерт на честь митрополита та подякували йому за їхню можливість побувати на Святій Землі. Духовне збагачення кожного було безмежне, завдяки всеурботливому, дбаючому, всевідданому пастирю - митрополиту Андрею Шептицькому.

Любов Волинець

Одна з паломницьких груп, видно жінок у народних одягах

На вулиці в Єрусалимі араб і наш прочанин, селянин з Покуття